

LAHTI

Lahti – Suomen johtava ympäristökaupunki

Ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyntämissuunnitelman päivitys

13.12.2021

Lahti – Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021

Lahti valittiin Euroopan ympäristöpääkaupungiksi ensimmäisenä suomalaisena kaupunkina. Kyseessä on Euroopan komission tunnustus kaupungille, joka on edelläkävijä ja kehittää innovatiivisia ratkaisuja kaikille yhteisiin ympäristöhaasteisiin. Tunnustus myönnettiin Lahdelle pitkäjänteisen ympäristötyön tuloksena.

Määrätietoisen ympäristötyön ansiosta Lahti on muuttunut perinteisestä teollisuuskaupungista kestävästä kaupunkikehityksen kärkikaupungiksi. Tehtävämme on nyt näyttää esimerkkiä kansainväliselle yhteisölle, joka seuraa ratkaisujamme kiinnostuneena. Nykyisin monet lahtelaisyriykset hakevat kansainvälistä kasvua kiertotaloudesta ja saavat ympäristökaupungista tukea pyrkimyksilleen.

Lahden valinta ympäristöpääkaupungiksi on merkittävä alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Tulevaisuuteen suuntautuva kestävä kaupunki houkuttelee uusia asukkaita, työntekijöitä, yrityksiä ja investoijia.

Ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyt:

- Lahden kansainvälinen medianäkyvyys on ollut vuoden aikana mittavaa.
- Lahden maine on vahvistunut.
- Lahti on entistä kiinnostavampi hankekumppanina: uudet rahoitusmahdollisuudet.
- Lahden kiinnostavuus yritysten sijoittumispaikkana on kasvanut (Ladec)
- Lahtelaiset ovat kaupungistaan ylpeitä.
- Kestävä Lahti -säätien projektirahoitukset asukkaille, yrityksille ja yhteisöille.
- Lahden ympäristötavoitteet ovat kirkastuneet yhteistyössä yrityskumppaneiden kanssa.

Lahti on hiilineutraali 2025 – Suomen suurista kaupungeista ensimmäisenä

Edelläkävijyyys tarjoaa kaupungille etulyöntiaseman ja kilpailuedun. Hiilineutraali toimintaympäristö on yhä selvemmin myös yrityksille kilpailuetu ja menestystekijä.

Asukkaat arvostavat edelläkävijäkaupunkia. Positiiviset uutiset vahvistavat ylpeyttä ja sitoutumista kuntaan. Paikallisidentiteetti vahvistuu ja kaupunki erottuu muista (pito- ja vetovoimatekijä).

Lahden alueen korkeakoulut LUT, LAB ja HY ovat sitoutuneet omissa strategioissaan ympäristötyöhön ja hiilineutraalisuustavoitteisiin.

Johtavan ympäristökaupungin kärjet

1. **Hiilineutraalius** on tämän päivän kilpailuetu ja huomisen välttämättömyys
2. **Luonto** on hyvän elämän ja elinvoiman perusta
3. **Yhteistyö** vauhdittaa tavoitteiden saavuttamista ja parantaa vaikuttavuutta

Kärkien sisällöt:

1. Hiilineutraalius on tämän päivän kilpailuetu ja huomisen välttämättömyys

1.1 Sähköinen liikenne kehittyy yritysten, korkeakoulujen ja kaupungin yhteistyöllä

- Lahden sähköisen liikenteen klusteri vahvistuu, mukana on jo yli 30 yritystä.
- LUT perustaa Lahteen Suomen ensimmäisen sähköisen liikenteen professuurin ja siihen liittyvän uuden maisteriohjelman.
- Kaupunki laatii sähköisen liikenteen yleissuunnitelman vuonna 2022.
- Lahden seudun bussiliikenne sähköistyy nopeasti

1.2 Hiilineutraalin rakentamisen osaaminen vahvistuu Lahdessa

- Rakennus- ja kiinteistöala aiheuttaa lähes 40 prosenttia maailman hiilidioksidipäästöistä. Suurin osa niistä syntyy rakennusten energiankäytöstä kuten lämmittämisestä.
- Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus Lahdessa kokoaa yhteen alueen yrityksiä ja oppilaitoksia etsimään ratkaisuja hiilineutraaliin rakentamiseen, tuotekehitykseen ja liiketoiminnan kehittämiseen.
- Alalla on merkittävät mahdollisuudet uusiin työpaikkoihin ja kansainväliseen vientiin.
- Kaupungin hankkeet toimivat tutkimusalustoina hiilineutraalille rakentamiselle.

1.3 Kiertotalous on talouden uusi toimintatapa

- Kiertotalous sekä tuottaa tarvittavan taloudellisen kasvun että mahdollistaa keinon vähentää luonnonvarojen käyttöä.
- Tarjoaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia (esim. Fazerin uusi ksylitolitehdas Lahdessa).
- Kiertotalouden tiekartta Lahteen valmistuu vuonna 2022.
- Lahti kuuluu resurssiviisauden edelläkävijäkuntiin (Fisu) tavoitteena:
  - Kotitalousjätteen kierrätysaste on 65% vuoteen 2030 mennessä (nyt 43%).
  - Vuonna 2050 toimimme kiertotaloudessa, jossa kaikki materiaali kiertää (ei jätettä).

2. Luonto on hyvän elämän ja elinvoiman perusta

2.1 Maakunnallinen Luontoaskel terveyteen -ohjelma yhdistää terveys- ja ympäristötavoitteet

- Kymmenvuotinen ohjelma lisää ymmärrystä luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin yhteydestä sekä edistää asukkaiden terveyttä.
- Samoilla toimenpiteillä ja tavoitteilla edistetään sekä ihmisen että luonnon hyvinvointia.
- Päijät-Sotessa Suomen ensimmäinen Planetary Health -lääkäri.
- Tavoitteena myös vähentää terveydenhuollon kustannuksia.

2.2 Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta

- Kaupunki on allekirjoittanut Green City Accord-sopimuksen ja siihen liittyen luodaan tavoitteet ja mittarit puuttuville ympäristöteemoille.
- Lahti on pilotoinut ensimmäisenä kaupunkina Suomessa ekologista kompensatiota.
- Vahvistamme hiilinielua hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi.

2.3 Kestävä matkailu Salpausselkä Geoparkin tavoitteena

- Salpausselkä Geopark matkalla Unescon maailmanlaajuiseen verkostoon.
- Salpausselät ovat Suomen kansainvälisesti tunnetuinta geologista luonnonperintöä. Ne ovat mahdollistaneet Lahden kasvun merkittäväksi urheilukaupungiksi.
- Salpausselkä Geopark -alueen kunnat: Asikkala, Heinola, Hollola, Lahti, Padasjoki, Sysmä.
- Salpausselkä Geopark vahvistaa asukkaiden paikallisidentiteettiä ja tarjoaa hyvät puitteet luontomatkailun kestäväälle kehittämiselle.

3. Yhteistyö vauhdittaa tavoitteiden saavuttamista ja parantaa vaikuttavuutta

Lahti on haluttu kumppani erityisesti kestävästä kaupunkikehityksen edistämisessä.

- Keskeiset kansainväliset verkostot
  - Eurocities
  - UBC
  - ICLEI
  - European Green Capital –kaupungit
- Keskeiset valtakunnalliset kaupunkiverkostot
  - Resurssiviisauden edelläkävijäkuntien FISU-verkosto
  - C21
  - Hiilineutraalit kunnat, Hinku
- Keskeiset sopimukset valtion kanssa
  - MAL-sopimus: kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sekä puurakentamisen edistäminen
  - Ekosysteemisopimus: hiilineutraalin rakentamisen, kiertotalousinnovaatioiden ja tutkimus- ja testausalustojen kehittäminen

3.1 Kaupungin hyvä maine ja ympäristöpainotukset edistävät vihreän rahoituksen saamista

- Vihreän rahoituksen mahdollisuudet lisääntyvät merkittävästi EU:ssa.
- Lahti on näkyvän ympäristömaineen myötä haluttu kumppani kansainvälisiin ja valtakunnallisiin yhteistyöhankkeisiin.
- Kilpailuasemamme rahoituksesta on parantunut.

3.2 Kaupungin, korkeakoulujen ja yritysten yhteistyöllä vauhditetaan elinvoimaa ja vihreää siirtymää

Alueen korkeakouluilla vahva ympäristöosaaminen ja vastuullisuustavoitteet, esimerkkejä:

- LUT-yliopisto ja Andritz Oy yhteistyöhön Lahdessa; investointi uuteen laboratorioon
- LUT-yliopiston kampukset hiilinegatiivisiksi vuonna 2024
- LAB-ammattikorkeakoulun ydinosaamista kiertotalous ja kestävä materiaalien kierto
- HY:n strategiassa vastuullisuuden ja kestävyuden edelläkävijyys

Jatkamme yhteistyötä alueen yritysten vastuullisuustyössä, esimerkkejä:

- Hartwall pyrkii kohti nollapäästöjä rakentamalla Lahti Energia Oy:n kanssa kiertotalouteen perustuvan biokaasulaitoksen
- S-ryhmä, ml. Osuuskauppa Hämeenmaa tavoittelee hiilinegatiivisuutta vuonna 2025
- Isku Oy:n ympäristömyönteinen tuotanto ja liiketoiminta
- Pippo-Kujalasta valtakunnallisesti tunnettu ekologinen ja vähähiilinen yritysalue
- Ilmastokumppaneiden verkosto laajentunut Lahdesta koko Päijät-Hämeeseen
- Salpausselkä Geoparkissa aktiivinen yrittäjäverkosto

3.3 Lahden vahvuudet – osallisuus- ja dialogitaidot – luovat pohjan kestäväälle

kaupunkikehitykselle

- Kaupungit luovat kestäväen elämäntavan puitteet energia- ja liikennratkaisuilla. Lahdessa asukkaan hiilijalanjälki on pienentynyt energiamuutoksen ansiosta.
- Kaupunkilaisten osallistuminen kaupungin kehittämiseen on tärkeää.
- Vuonna 2022 asukkaiden kanssa keskustellaan kestävyysteemoista kumppanuuspöydissä.
- Asukasviestinnän ja osallisuuden kehittäminen
  - Asukaslähettiläiden toiminnan jatko organisoidaan
  - Lasten ja nuorten osallisuustyö
    - Skidialogit
    - Nuorten ympäristöryhmä
    - JunnuYliopiston opetusohjelmissa ympäristöteemat

